

Debreczen

Szerkesztőség és kiadó-hivatal
József kir. herceg-u. 1. - Tel. 7-88

Politikai napilap

Egyes szám ára: 1000 korona
Előfizetési ár egy hóra 35.000K

Megújuló viharok este 10 óráig a nemzetgyűlésen

Bethlen miniszterelnök: A kormány kezében van a hatalom, bármely oldalról történne kísérlet a rend megbontására -- A szociálisták bevonták a vitába a kormányzó személyét is -- A szélsőbaloldaliak magatartása folytonos vihart provokált -- Bethlen 4 órás beszéde a frankügyről

Késő éjszakai jelentés: Helyreáll a parlamenti béke

A nemzetgyűlés tegnapi megnyitó ülése d. e. 11 órától este 10-ig a megújuló viharoknak áradata volt. A frankhamisítás ügye fűtötte az indulatokat és a baloldali ellenek éles magatartása sok izgalomra adott okot.

Bethlen miniszterelnök 4 órás nagy beszédben körvonalozta a kormány álláspontját mely a legszigorúbb megtorlást helyezi költésbe nemcsak a frankhamisítók kal szemben, hanem mindazok ellenében, kik ebből a bűnyügből kifolyólag, akár jobbról, akár balról felforgatásra törekuszenek. Bethlen miniszterelnök a holnapi ülésen az interpellációk során felveti a bizalmi kérdést. Bizonyosra veszik, hogy a Ház nagytöbbsége bizalmat szavaz Bethlennek.

Éjszakai jelentés szerint a mai nagy viharok után emihűlés állott be és a demokratikus ellenzékkel folytatott újabb tárgyalás során sikerülni fog a parlamenti békét helyreállítani.

Zsúfolt ülésterem -- roska-dásig megtelt karzat

Budapest, január 19. A nemzetgyűlés ülését negyed 1 órakor nyitotta meg Seitovszky Béla elnök, de már fél 12-kor zsúfolva volt az ülésterem; roskadásig megtelték a karzatok.

Bethlen István gróf miniszterelnök már fél 12-kor leült helyére az ülésteremben, a kormánypárti képviselők pedig teljesen megtöltötték mögötte a padsorokat.

A karzatokon annyi ember szorongott, amennyire még a legöregebb parlamentiek sem emlékeznek.

A diplomata karzaton talpalattnyi hely sem maradt üresen.

A kormány valamennyi tagja elfogta helyét, a különböző pártok képviselői közül ugyiszólván egyetlen egy tag sem hiányzott.

Seitovszky Béla elnök: Legutóbbi ülésünk óta egy rendkívül szomorú, léggé el nem itélhető büntény: a frankhamisítás mérénylete hetek óta izgalomban tartja a magyar közvéleményt és Magyarországot a világszenzáció középpontjába emelte. A Ház minden tagjának vezető gondolatát ebben az egyszerű mondatban kell összefoglalni:

A frankhamisítási bűnyü mielőbbi elintézésére történjék meg minden, amit a törvény és a nemzeti becsület megkíván.

NINCS NAPIREND ELŐTTI FELSZÓLALÁS.

Seitovszky Béla elnök ezután jelentti, hogy Rupert Rezső, Hegymegi Kiss Pál, Peyer Károly, Vázsonyi Vilmos, Homonnay Tivadár Almásy László napirend előtti felszólalásra kértek tőle engedélyt; ő ezt az engedélyt megtagadta. A házszabályok értelmében, minthogy a képviselők ehhez ragaszkodtak a nemzetgyűlés szavazása alá bocsátja a kérdést.

A középpártiak és a kormány az engedély megadása ellen szavaztak.

A MINISZTERELNÖKÖT NEM ENGEDIK BESZÉLNI.

A szavazás után Bethlen István gróf miniszterelnök áll fel szólásra. A baloldal tagjai sorra felugrálnak helyeikről és szinte egy hangként kiáltják a miniszterelnök felé:

Bethlen István beszéde

Bethlen István gróf miniszterelnök felemelkedik helyéről. Szívem egész melegevel csatlakozom azokhoz -- kezdi beszédét -- amiket a nemzetgyűlés elnöke mondott. (Zaj a baloldalon.)

Horváth Zoltán: Minket is engedjenek beszélni!

Bethlen István gróf: Amikor a nemzetgyűlés újból összeül, kötelességemnek tartom, hogy tájékoztassam a Házat a parlament szünete alatt az országot ért súlyos veszedelemről, amely az országot és a közvéleményt egyaránt ólában foglalkoztatja. (Zaj a szociálistáknál.)

Felkiáltások a baloldalon: Meghamisítják a vizsgálatot!

Bethlen István gróf: Akkor lesz módomban az összes részletekre kiterjedően tájékoztatni a Házat amint a nyomozás annak rendje és módja szerint befejezést nyer.

Felkiáltások a baloldalon: - Mondjon le!

Bethlen István gróf miniszterelnök: Nem akarom, hogy ennek a bűnyünek a nyomozását olyan kormány végezze, amely a felelősség

— Lemondani, lemondani! Nem hallgatjuk meg! Pfüj, pfüj! Tessék lemondani! — hangzik percekken át a szélső baloldaltól.

Bethlen István gróf miniszterelnök már 5 perce áll a helyén, szótlanul, folyton a Ház elnökére néz, várja, hogy csendet teremtsen.

Az elnök azonban tehetetlen az ellenzéki kiáltószót szemben.

Már tíz perce tart az irtózatos hangzavar. A miniszterelnök végül is belekezd beszédébe, de csak annyit tud mondani: „Tiszelt nemzetgyűlés!” — a szélső baloldalon abban a pillanatban tomboló kiáltószó zudul feléje:

— Pfüj, pfüj! Csak magának szabad beszélni, nekünk nem! Mondjon le, mondjon le!

FELFÜGGESZTIK AZ ÜLÉST.

Seitovszky Béla elnök, mintán a miniszterelnök közel negyedórán át hiába várta, hogy beszédébe kezdessen, óriási izgalmak közben az ülést felfüggeszti.

Háromnegyed 1 órára járt az idő, amidőn Seitovszky Béla elnök újból megnyitja az ülést.

kérdésében nem állhatna tisztán és amelyre rátehető volna, akár belöldön, akár külföldön hogy valamilyen részese a frankhamisítás bűnyüének. — Ezért óhajtottam volna, hogy ez a kérdés olyan formában vetessék fel, hogy mindárt határozatot is hozhasson a nemzetgyűlés.

Felkiáltások balról: Ugy látszik, megint felesküdték Zadravetznek!

BETHLEN: „NEM BUKJALUNK A FELELŐSSÉG ELŐL.”

Bethlen István gróf: Holnap, interpellációs nap lévén, módja lesz a nemzetgyűlésnek arra, hogy a kormány álláspontjáról tájékoztatást szerezzen és a kormány kötelességének fogja tartani ennek kapcsán, teljes őszinteséggel informálni a nemzetgyűlést.

Bethlen István gróf: ...nem bujkálunk a felelősség elől, hanem ma ovik tesszük fel ezt a kérdést, hogy a parlament kifejezhesse feljóságát és határozatot hozhasson. (Zaj a baloldalon.)

Rupert Rezső: Marsovszky többséggel?!

Bethlen István gróf: Nem is tartom lehetőnek, hogy a felelősség kérdésében addig határozzon a Ház, amíg a bűnyü összes számai kiderítve nincsenek.

Ennek a bűnyünek mai stádiumában vannak olyan momentumok, amelyek implikálják a kormány felelősségét. Vannak olyan személyek...

Dénes István: Rakovszky miniszter szomszédja!

Bethlen István gróf: ...akiknek szerepe ebben az ügyben kétségtelen.

Van azonkívül vád, hogy a kormány az eddigi nyomozásban hibát és mulasztást követett el.

Bethlen István gróf miniszterelnök: A kormány kötelessége ebben a percben az...

Horváth Zoltán: Lemondani! Az egész demokratikus blokk körusban kiáltja: Lemondani! Lemondani!

Bethlen István gróf: ...hogy kijelentse, hogy a nyomozás egyes részleteit feltétlenül a Ház elé fogja hozni.

„Ha vannak titkos hatalmak vessék le az álarcot”

Bethlen István gróf: Senki sincs aki a kormányt vissza tudná tartani attól, hogy teljes világosságot derítsen erre az ügyre és azt majdan a nyomozás befejezésekor közölje a Házal. (Tans az egységes párton.) De nemcsak a tényekre, hanem a bűnyü politikai hátterére is rá akarok majd világítani.

Bethlen István gróf: Azt mondják titkos hatalmak vannak Magyarországon és ezek a titkos hatalmak mindent megkísérlelnek, hogy megkésék a kormány kezét és azt is híresztelik egyesek, hogy ez bizonyos vonatkozásban sikerül. A kormány célja az, hogy lehulljon végre az álarc minden oldalon. (Tans az egységes párton. A baloldal is gunvosan tapsol.)

Ha vannak titkos hatalmak, vessék le az álarcot. De ha nincs, akkor le a rávalmazók álarcával.

Bethlen István gróf: A kormány kezében teljesen szabad ebben a kérdésben. Meg fogjuk mutatni, hogy a kormány végig fogja vinni a nyomozást usque ad finem.

Malasits Géza: Láttuk Csongrád nál! Hallottuk már ezt a frázist!
Propper Sándor: Stókok. Ország, Csongrád, Somogyi gyilkosság!

Rupert Rezső: Ismerjük már ezeket a kijelentéseket!
Hedry Lőrinc: Megfigyelőbe Rupertet! (Nagy zaj a ház minden oldalán.)

„A kormány kezében van a hatalom“

Bethlen István gróf: Biztosíthatom a nemzetgyűlést és az egész magyar közvéleményt, hogy

a kormány kezében van a hata-

Kitör a botrány a futárszolgálat körül

Bethlen István gróf: A futárszolgálat két osztály foglalkozik.

Horváth Zoltán: Az egyik a hamis frank-osztály! (Derűtség és taps a baloldalon.)

Bethlen István gróf (méltatlankodva): Nem érdeke ennek a nemzetnek, hogy mindenkit besározzanak.

Felkiáltások a szociálistáknál: — Önök már teljesen be vannak sároztatva.

Elnök: A képviselő urak az elnökség részéről kimerítenek minden türelmet...

Tovább azonban nem tudja folytatni. A szociálista képviselők felugrának helyeikről és így kiáltoznak az elnök felé:

— *Magá el vissza minden türelmünkkel.*

Bethlen István gróf: A technikai részét ennek a kérdésnek a miniszteri segédhivatal intézi.

Peyer Károly: A végén a portás lesz felelős mindenért!

Bethlen István gróf: Kétféle futár van...

Peyer Károly: Az egyik frank, a másik a szokófutár!

A kormánypárton többen felugrának a helyeikről és így kiáltoznak **Peyer Károly** felé:

— *Szépülje magát!*

Peyer Károly kivörösödve, a padot csapkodja:

— *Ami igaz, azt nem szégyenlem. Szépüljék magukat a frankhamisítás bünpalástól!*

Bessenyei Zénó feláll a helyéről és így kiáltja:

— *Bethlen éjjel-nappal dolgozik az ország érdekében!*

Bethlen: Most rá akarok térni arra, hogy ebben az esetben hogyan történt a futárigazolványok kiadása. (Nagy zaj.)

— *December 2-án vagy 3-án megjelent a külügyminisztérium elnöki osztályánál Nádossy országos főkapitány...*

Pükler Emil: Az önök kreaturája!

Dénes István: Évek óta diktál!

Felkiáltások a baloldalon: Nagyobb ur volt, mint a miniszterelnök.

Bethlen miniszterelnök: Nádossy Jankovich Arisztid volt vezérkari ezredes számára...

Felkiáltások a baloldalon: Nem is volt magyar állampolgár.

Bethlen miniszterelnök: Mellékesen meg kell jegyezni, hogy igenis magyar állampolgár volt. — *Nádossy Jankovich részére rendőrségi meghívatóból Svédországra és Hollandiába szóló kiküldetés céljára kért alkalmi futárigazolványt és kérte, hogy az általa viendő iratcsomagokat pecsételje le.* — *Nádossy mint országos főhatóság ajánlotta Jankovichot, aki vezérkari ezredes volt, ezenkívül hivatalos kiküldetésben járt el Nádossy szerint. Nem volt tehát semmi ok, hogy a kérelmet meataadják.* — (Óriási nagy zaj.) — *Ha ebben önök valamit látnak, akkor nincsenek tisztában az állami szolgálat legelemibb dolgaival. December 7-én reggel kiadták*

lom, bármely oldalról történő kísérlet a rend megbontására

Malasits Géza: Vörös rémet lát folyton!

Bethlen István gróf: Bármely oldalról is történjék kísérlet a rend megbontására, a kormány azt meg fogja akadályozni!

Ugy érzem, hogy addig, amíg ezen az uton haladok, mögöttem van a nemzet közvéleménye.

A kormánypárt tagjai felállnak helyükről és hosszasan tapsolnak. A szélső baloldal korusban kiáltja a tapsolók felé:

— *Bünpártolók! Tessék lemondani!*

a futárigazolványt és Nádossy azt a kérelmét fejezte ki, hogy Jankovich csomagjait pecsételje le. A csomagok a hágai követség címére szóltak. Egy másik csomag pedig Stockholmba volt címezve, a követségnek.

Jankovich megjelent a segédhivatalban és csomagjainak lepecsételését kérte. Jankovicsnál barna bőrönd volt. A bőröndből négy csomagot vett elő, amelyek fehér papírból voltak göngyölve.

Felkiáltások a szociálistáknál: Ez az önök nemzeti színe!

Bethlen miniszterelnök: A csomagokat lepecsételtek és a futárigazolványt kiállították? Ha már most felvetik azt a kérdést, hogy miért nem nézték meg, mi van a csomagokban, — erre azt kell válaszolnom, hogy először is a segédhivatal főnökének nincs is felhatalmazása a társminisztériumok által külföldre küldött iratok átnézésére... (Nagy zaj.) ...és még ha fel is bontotta volna és a csomagokban a francia frankokat megtalálta volna, akkor sem tehetett volna a hivatali főnök semmit. (Óriási nagy zaj.)

VIHAR NAGY VINCE KÖZBESZÓLÁSA MIATT

Bethlen István: Azt is mondják, hogy lassan indult meg az eljárás és hogy a kommunikáció hiányosak.

Nagy Vince: Hamisak. (Nagy zaj.)

Bethlen István gróf: Követelem a képviselő urtól, hogy magyarázza meg ezt a rögalmat. (Helyeslés a jobboldalon.)

Sajnos, az első időben nem állott más adat rendelkezésemre, mint az, hogy Jankovicsot Hágában elfogták és Nádossyra hivatkozott. (Nagy zaj a baloldalon, a közbeszólásokat nem lehet érteni. Viharos lármá keletkezik egy közbeszólás körül, mire az elnök Éhin Kálmánt sértő közbeszólásáért rendreutasítja.)

Bethlen azután részletesen kifejti, hogy milyen jogon vesz részt a francia rendőrség a nyomozásban?

Mit tud a Matin és mi nem tudnak a magyar hatóságok?

Mi az első pillanattól kezdve kértük a hollandi és francia hatóságokat, hogy bocsássa rendelkezésére a magyar kormány a hágai vizsgálát eredményét, mert a kormány a legnagyobb energiával kívánja az ügyet tisztázni. Sajnos a mai napig a vizsgálat eredménye nincsen a magyar kormány birtokában, holott az ügyről részletek jelentek meg a külföldi lapokban.

Felhívja a figyelmet arra, hogy a Matin említést tesz egy jegyzéknyomról, amelyet Jankovicsnál találtak.

— *Megütözésének és csodálkozásá-*

nak ad kifejezést, hogy a nemzetközi jogszokások ellenére s azok figyelmen kívül hagyásával ilyen dolgok megeshetnek és a külföldi

A hercegtől a szociálista munkásig

Bethlen István: Nézzük csak, hogy milyen társadalmi állású és milyen világnézetű emberek vettek részt ebben az ügyben. Ott volt a gazdag, fényes társadalmi állású Windischgrätz, ott volt a szegény lerongyolódott menekült, ott volt a hivatali állásának legmagasabb polcán ülő Nádossy és ott volt a szociáldemokrata munkás.

Erre a kijelentésre nagy zaj tör ki a szociáldemokrataknál. Felkiáltások a szociálistáknál: Ki az? mondja meg?

Malasits: A végén kivil, hogy a szociáldemokrataknak csinálták az egész ügyet.

Horváth Zoltán: A tiszteket szabadon kell engedni, mert parancs-

sajtó adatokat közölhet a hágai nyomozás eredményéről, akkor, amikor a magyar kormánynak nincsenek birtokában ezek.

ra cselekedtek.

Bethlen: Felkérem a képviselő urat, hogy jelentkezze azonnal az ügyész urnáj és jelentse be annak az egyénnek a nevét, aki ezt a parancsot kiadta. Nem szabad kitalálás alapján egyes egyéneket bevonni ebbe az ügybe. A felelősséget is kell ezért vállalni.

— *Mint mondtam — folytatja a miniszterelnök — az egész ügyben a legkülönbözőbb állású társadalmi egyének vettek részt.*

Farkas István: Ki a szociálista?

Bethlen: Hogy ki, azt önök nagyon jól tudják, mert hiszen az illető egy szociáldemokrata képviselőt kért fel védőül és most is nagyon közel áll önökhöz.

Bethlen: „Ezekből a hazafias célokból nem kérünk“

Bethlen: Mindenki tudja, hogy voltak olyanok, akik anyagi hasznot akartak húzni az ügyből, azonban minden kétségen felül áll az a tény, hogy tulyonó részükben semmiféle anyagi haszonra nem törekedtek. Semmiféle nyomatot arra, hogy itt bármiféle puccsot akartak volna.

Rupert: Hát mit akartak?

Bethlen: Várjuk be nyugodtan a vizsgálatot, ezt a kérdést itt a parlamentben nem lehet elintézni. — Nem lehet ezt az ügyet a parlamentben tárgyalni, mert egyes képviselők olyan utalásokkal szólnak fel esetleg, vagy olyan személyeket említenek fel, akiknek semmi közük az ügyhöz.

Pákots: De benne vannak.

Bethlen: Honnan tudja a képviselő ur, hogy benne vannak?

Esztergyálos: — 250-en vannak benne.

Kovács Nagy Sándor: Nevezze meg őket.

Esztergyálos: Hogy becsukjanak.

Bethlen: Az igazságszolgáltatás az utolsó részletig ki fogja deríteni az ügyet. Nyugodtan nézem az eseményeket.

Polytonos közbeszólások a baloldalon.

Bethlen István gróf miniszterelnök: Végül a hazafias célokról néhány szót. Ezekről a hazafias célokról azt kell mondanom, hogy nem kérünk belőlük. (Helyeslés és taps a polgári pártoknál.)

Bethlen: Megértem, ha valaki azt mondja magáról hogy hazafi és az óralancát is felajánlja a hazának, de azt a hazafiságot, amely idegen állampolgárok óralancát ajánlja

fel a haza céljaira, azt nem tudom megérteni s az erkölcsi és jól értelmezett hazafiság értelmében a legnagyobb mértékben el kell ítélnem.

Malasits: Megtagadják a címborítástól velük.

Malasits e közbekiáltására — az egész jobboldal és közép felzudul. Gunyosan kiáltozzák a közbeszóló felé: *Hazudik, hogy mer gyanúsítani. Micsoda aulázatos gyanúsítás ez.*

Az elnök folyton csemet és a zárt csillapultával Malasitot súlyos gyanúsításáért rendreutasítja.

Bethlen: Ha megakarjuk tisztítani a nemzet erkölcsét, akkor arra kell törekedni, hogy ezt az alhazafiságot inéghűsítsük. Ha valaki feltűnt az országot ezektől a cselekedetektől, akkor ennek a kormánynak igazán oka van arra, a mely négy esztendőn keresztül nagy nehézségek között lépésről lépésre haladva igen nagy munkával igyekezett az ország ügyeit előbbre vinni.

Megéjlenzik és megtapsolják a miniszterelnököt

Ezután a miniszterelnök 5 perc szünetet kért, — mire az elnök az ülést felfüggeszti.

A kormánypárt, a középpártok és a pártokivüli képviselők legnagyobb része felállva tapsolja a miniszterelnököt.

Szünet után láthatólag lebiggyadtak a kedélyek és Bethlen aránylagos csend közepette kezdi meg beszédét.

A külföldi sajtó tendenciózus hírei

Bethlen István gróf miniszterelnök: Azt kell hinnem azokra a hírekre, amelyeket a frankhamisítással kapcsolatban a külföldön terjesztenek, amelyek hol nyíltan, hol burkoltan tele vannak gyanúsítással, hogy azoknak bizonyos belső csoport szolgálhatja az adatokat.

Felolvassa ezután a bécsi Arbeiter Zeitung egyik közleményét, a mely a kormányzó és a miniszterelnök között igyekszik ellentétet megállapítani. Azt írja, hogy ebben a harcban Bethlen István maradt felül. Kijelenttem a kormányzónak, hogy ha Nádossy nem tartóztatja le, — mondja a cikk — akkor a lapok a kormányzó ellen fordulnak, viszont ha felhatalmazást kap a letartóztatásra, akkor megfogja fékezni a sajtót. — Hogy mi igaz ebből a hírből, azt bárki megállapíthatja.

Majd a Matin egyes híreit olvas-

sa fel, amelyben ugyancsak budapesti forrásból azt írja, hogy a kormányzó nem fogadta el Bethlen lemondását, továbbá, hogy a legilletékesebb helyen úgy nyilatkoztak, hogy a kormányzó egész környezete és Magasházy szárnysegédje is bele van keverve ebbe az ügybe.

Egy hang a szociálistáknál: Azt mások is mondják.

A jobboldal, a közép és a fajvédők felzudulnak és viharos közbekiáltásokkal drasztikák el a szociálistákat. Szavukat azonban nem érteni.

Bethlen (a szociálisták felé): *En azt mondom, hogy ennél súlyosabbat nem is mondhatott volna.*

Ezután tovább olvassa a Matin egyik közleményét, amely szerint a kormányzó kijelentette volna a lannak, hogy Károly király utódjainak semmi esélye nincsen a trónra, tehát Albrechtnek kell csatlakozni. (Derűtség és zaj jobbról.)

Oriási vihar Farkas István közbeszólása miatt

Bethlen ezután a Journal egyik hírét olvassa fel, amely a Népszövegséget uszítja ellenünk. Majd a Matin egyik hírére mutat rá, amely azt állítja, hogy a kormányzó is hümrészes.

Kijakadások a jobboldalon.
Farkas István közbeszólta: Ez igaz! E közbeszólásra a jobboldal, közép és a baloldali felzúdul. A kormánypart és a fajvédők öklüket ráva kiáltják Farkas István felé:
— Hogy mer ilyet mondani! Gazember! Hazugság!

A fülsiketítő zajban Scitovszky folyton esenget és a zaj csillapodása után felszólítja Farkas Istvánt, nyilatkozzék, hogy kire értette közbeszólását.

Farkas István: A kormányrendszerre.
A jobboldali pártokon viharos közbeszólások hangzanak el:
— *Gyalázatos, hitvány, gyáva, vörös kommunista.*
A nagy zajban az elnök felkéri a gyorsíró jegyzőket, hogy megállapíthassa a tényállást.
Bethlen tovább olvasva rámutat azokra a hírekre, amelyek arról adnak számot, hogy a frankhamisítás távolabbi célja az volt, hogy a esek ellen indítandó katonai akciót finanszírozzák. Ebben a kabinetiroda, továbbá magas állású tisztek és politikusok irányító szerepet játszottak, sőt ezzel Albrecht kir. herceg és hívei is egyetértettek.

Zsitvay Tibor alelnök megakadályozza a tetteges összehívást

Bethlen: Ezzel nincsen befejezve az ügy. Azoknak az uraknak, akiknek kondíciójuk van ezeknél a lapoknál, oda kell hatni, hogy ilyet ne írjanak, mert amíg ezt nem teszik, addig gyanusak. (Zaj a baloldalon.)
Peidl Gyula: Szentelen rágalmazó! Oriási botrány tör ki a Házban. A kormánypart és a jobbközép helyéről felállva tiltakozik Peidl közbeszólása ellen.
Elnök: Felszólítom Peidl képviselő urat, nyilatkozzék, kire értette a sértő kifejezést.
Peidl Gyula: A miniszterelnökre! Polytomos nagy zaj a Ház minden oldalán. *Hallatlan!* — kiáltják a szociáldemokraták felé. *Hazárdulók!*
Huszár Dezső: Akasztófára kellene kötni őket!
A zaj állandóan fokozódik, mindkét oldalon hevesen kiáltoznak egymás felé a képviselők. A kormányparttól többben elindulnak a szociáldemokraták felé, a miniszterelnök azonban visszatartja őket.
Zsitvay Tibor alelnök a terem közepére siet, hogy az esetleges összehívást megakadályozza.
Az elnök a rendet nagynehezen helyreállítja. Peidl Gyulát rendre-

utasítja és indítványozza, hogy a Ház utasítsa őt a mentelmi bizottság elé.

Szabóky Jenő: Ki kell dobni! Az elnök Szabóky Jenőt is rendreutasítja. Majd elrendeli a szavazást, mire az ellenzék nagyrésze is a mentelmi bizottság elé utasítja Peidl Gyulát.

Apponyi Albert is a kormányparttal szavaz.

A NEMZET BECSÜLETE

A miniszterelnök ezután folytatta a Chicago Tribune-ből a külföldi lap szemlék felolvasását, mely szerint Gombös lúzadást készít elő vidéken.
Dróczy Győző: Torkig vagyunk ezekkel a vicekkel.
Bethlen: Mi is torkig vagyunk: Ha volt összeesküvés, amely a frankhamisításra irányult, meg kell állapítanom, hogy van egy másik összeesküvés, mely a nemzet becsülete ellen irányul. (Hosszantartó helyeslés és taps.)
A magyar kormány kötelessége, hogy a frankhamisítást felderítse s a nemzetet attól a második összeesküvéstől megmentsse.

A kormány nem ellenforradalmi rendszert képvisel

Bethlen: Nem először jelentem ki, hogy az a rendszer, amelyet a kormány képvisel, nem ellenforradalmi rendszer, hanem *nemzeti alapon álló hazafias rendszer, amely egyformán elítéli a büncselekményeket akár milyen címen és érdekből követik el.* — Nemcsak belső jogrend van, hanem külső nemzetközi jogrend is. De lehet-e esodálkozni, hogy egy országban, a

mely kénytelen volt aláírni Trianont, amelynek a megalázások sorozatát kellett elviselnie, olyanokat, amelyeket egyetlen nemzet sem a multban, sem a jelenben nem tud felmutatni, akadnak emberek, akik fellázadnak ez ellen a jogrend ellen, lehetetlenné akarják tenni annak további fennállását. (Zaj a szélső baloldalon, taps a kormányparton.)

Bethlen: Elvileg nem zárkozom el a parlamenti bizottság kiküldése ellen

Összeesküvésekkel nem fogjuk elősegíteni ennek az országnak a boldogulását. Ezek csak arra jők hogy ahelyett hogy felfordítanak azt az igazságtalan jogrendet, amelynek igazságtalan voltában mindnyáján egyet értünk, — azt eredményezi, hogy pellengére állítják a nemzetet külföldön, mint a nyugtalanságnak és féktelenségnek gőpontját, amelyből ránk nézve csak veszély származhat.
Nekünk össze kell fogni és ki kell irtani az alhazafiságnak bűneit, mert csak becsületes munkával haladhatunk célunkhoz. Tehát a pillanatban, amikor a nemzet becsületéről van szó, amelyet minden áron meg kell védenünk (általános helyeslés a jobboldalon és a középben, a képviselők helyükről felállva tapsolják a miniszterelnököt, hosszasan

tüntetnek mellette), *elvileg nem zárkozom el a parlamenti bizottság kiküldése elöl, de feltétlenül respektáltatni kívánom a magyar bíróságok függetlenségét.*

Minden indítványhoz hozzájárulok, amely közelebb hoz ahhoz a célhoz, hogy ennek az ügynek politikai hátterét felderítsük, de nem járulhatok hozzá *semmilyen indítványhoz, amely a magyar bíróságoknak függetlenségét és hatalmi körét érintené.* Amikor az ügy összes részletei fel lesznek teljesen derítve, a Háznak újabb jelentést tesztek — fejezte be a miniszterelnök beszédét. (Hosszantartó élénk helyeslés és éljenzés.)

A népjóléti tárca

tárgyalása következett aztán, mit néhány felszólalás után be is fejez-

tek. Nagy vihart váltott ki közben az, hogy Esztergályos azt kiáltotta Dabasi Halász felé: Ne teccett volna frankot hamisítani. Nagy felhábo-

rodás támadt Esztergályos ellen, — kit az elnök rendrentasított. Vass népjóléti miniszter válaszólt ezután a felszólalásokra.

Peidl 25 tagu parlamenti bizottság kiküldését indítványozza

Ezután elfogadja a Ház az elnöki indítványt, hogy a képviselők fejenként 500.000 koronával járulnak hozzá az árvízkarosultak felségélyezésére. Majd napirendi javaslatot tesz az elnök, mely szerint a Ház holnap folytassa a költségvetés tárgyalását Peyer Károly ezzel szemben azt javasolja, hogy a holnapi ülésen a frankhamisítás politikai vonatkozá-

sainak kivizsgálására kiküldendő 25 tagu parlamenti bizottság kérdésével foglalkozzék a Ház. Nevetségesnek tartja az olyan bizottság kiküldését, mely csak jogerős ítélet után tekinteni be az iratokba. Ez nem első ügy, volt egy szokolhamisítás is.
Pesthy Pál: Az nem ebben az országban volt.

Bethlen miniszterelnök Peyer indítványáról és a szokolhamisításról

Bethlen miniszterelnök: Elvileg nincs ellene a parlamenti vizsgálóbizottság kiküldésének abból a célból, hogy a frank-ügy politikai oldalát felderítsék.

nem tud azonban hozzájárulni ahhoz, hogy ugyanebbe a bűnügybe parallel eljárást folytassanak a bíróságnál és a bizottságnál is.

Meg kell tehát találni a módokat, a melyek mellett ennek a bizottságnak jogkörét megállapíthatjuk, Peyer Károly azt mondta, hogy nem ez az első eset, amikor Magyarországon pénz hamisítottak.

Megállapítja, hogy 1921-ben lényeg hamisítottak szokolokat de nem Magyarországon, hanem a külföldön.

Ne keressen senki sem összefüggést a két bűnügy között. *Magyarországnak nem lehet érdeke, hogy a nem érdekelt harmadik fél beleszóljon ebbe az ügybe.* A miniszterelnök kéri az elnöki napirendnek elfogadását.
A Ház nagy többsége a napirendet elfogadja.

14 INTERPELLACIÓ.

Felolvassák az interpellációs könyvet. Holnapra 14 interpellációt je-

gyeztek be. Legtöbbje a frankügyről szól.

Nagy Vince személyes kérdésben szólal fel és délelőtti kijelentését megyarázza. Azt mondja, hogy a kiadott kommunikék között eltérés van.

Rakovszky belügyminiszter kijelenti, hogy az első pillanatokban Nádossy ellen perrendszert bizonyíték nem volt, ezért jelent az meg, hogy betegség címén szabadságot kért.

Györki és a letartóztatott szociáldemokrata

Györky Imre: A letartóztatottak közt egy szociáldemokrata nyomdai munkás kijelentette, hogy mikor felvették a térképészeti intézetbe, megeskették, hogy nem lép be a szakszervezetbe és a pártszervezetbe sem. — Védelmét az illető feleségének kérelmére vállalta el.

Pesthy Pál igazságügyminiszter rámutat arra, hogy a miniszterelnök egy szociáldemokrata munkásról is megemlékezett, csak arra akart rámutatni hogy különböző társadalmi osztályokból kerültek ki a tettesek. Az ülés háromnegyed 10 órakor végződött.

Helyreáll a parlamenti béke?

Budapest, január 19. A parlamenti béke helyreállítására irányuló tárgyalások fonalát Scitovszky Béla elnök és a demokratikus ellenzék nevében Vázsonyi Vilmos és Peidl Gyujból felvették az esti órákban. Később bekapcsolódott a tárgyalásokba Bethlen István gróf miniszterelnök és Pesthy Pál igazságügyminiszter. Vázsonyiék este hagyták el az elnöki szobát. A hangulat úgy a kormánypart körében, mint az ellenzék-

ken bizakodó a megegyezést illetően és remélik, hogy a szerdai napon a béke helyreáll. — A demokratikus blokk szerdán reggel dönt végleg és a döntésről azonnal értesíti a miniszterelnököt.

A tárgyalások zárt ajtók között folytak, de annyi kiszivárgott, hogy Bethlen miniszterelnök a parlamenti bizottság tárgyában engedelményeket tett.

Szaktanácskozás a Kamarában a kényszeregyezés reformjáról

A Kereskedelmi és Iparkamarában tegnap délután szaktanácskozás volt a kényszeregyezés reformjáról. Radó főtitkár ismertette a rendelettervezetet. A tárgyhoz Hegedüs Jenő dr Magyar Simon, dr Szép László, Bernfeld Sámuel szólottak hozzá:
Délután 4 órától este 8 óráig szakadatlanul tartott alapos tárgyalás után az értekezlet a következőket végezte:

Minden kereskedelmi és iparkamarában kebelében állíttassék fel az új rendelet szerint tervezett hitelező védőszerv, amely szervnél a hitelezők bejelentenek a kényszeregyezési kérelmezőnek a kényszeregyezési kérelmezőnek a státust, az egyezési eljárást lefolytatná és ha a kényszeregyezési kérelemnek helye van, —

még kieszközölne 30 napi kiméleti időt. A kamarai szerv gondoskodik arról, hogy egy bizalmi szerv vizsgáljon, hogy a kérelmező aktívait el ne tékozzolja. Kivételes esetekben a 30 nap a bíróságnál hosszabbítható lenne. Az új javaslat 90 százalékkal szemben elég volna 75 százalékos többség. A többi 25 százalékos a bíróságnál. Fiktív hitelezőkkel szemben súlyos szankció. Ezután az értekezlet pontról-pontra tárgyalta az új javaslatot, hogy a ma Budapesten megtartandó országos tanácskozáson megjelenő a debreceni kereskedelmi és iparkamarát képviselő dr Radó Rezső főtitkár és dr Hegedüs Jenő megbízottaknak pontos információjuk legyen az értekezlet álláspontját illetően.

A jogász-bál

Kedd éjszaka zajlott le a hagyományos jogász-bál, Albrecht főherceg, a bál fővédnöke, más irányu elfoglaltsága miatt nem jelenhetett meg.

Tizenegy órára együtt volt a közönség az Arany Bika szálló fényben uszó, pazarul feldisztett dísztermében. Frakkos rendezők serege kalauzolta a hölgyeket a díszruhás hajduk sorfala között a nagyterembe, ahol az elegáns csoportok beszélgetve várták a tánc kezdetét.

Pont II órákor vonultak be a védnők, élükön dr. Iványi Béla jogi kari dékánnal, a Rákóczi induló hangjai mellett, Erre Magyar Imre bandája rázendített a hagyományos *Nem útik a jogászt agyon* kezdetű csárdásra. A táncot Rásó Gyula jogásznök dr. Iványi Bélánéval, Horváth Bálint Verbőczy-vezér dr. Bacsó Jenőnével és Jakó Sándor főrendező Deseő Babsyval nyitották meg. A bál pompás hangulatban reggelig tartott.

A megjelent hölgyek névsorát az alábbiakban adjuk:

Urasszonyok: dr. Bacsó Jenőné Lukács Lajosné, dr. Iványi Béláné, Csiba Ernőné, Lőrincz Károlyné dr. Veress Lajosné, öz. Eesedy Lajosné, Svaszta Károlyné, V. Szabó Jánosné, öz. Szutor Ferencné, dr. Németh Lajosné, dr. Marton Gézné, dr. Probstner Arthurné, dr. Kakay Lajosné, Deseő Lajosné, Kardoss Gyuláné, dr. Magoss Györgyné, Székér Ernőné, tanyogi dr. Szűcs Gézné, dr. Rásó Istvánné, dr. Schlöter Ferencné Perestényi Béláné, öz. Suszter Ferencné, öz. Mindig Antalné, Baross Tolery Józsefné Eröss Györgyné, Benyáts Ernőné, dr. Széll Kálmánné, dr. Széll Lászlóné, dr. Bruckner Ernőné, Platti Nagy Lajosné, dr. Gergits Károlyné, dr. vitéz Szily Tibor.

Urleányok: Lukács Loli, Korponai Margit Lőrinc Lenke, Duzs Irénke, Svaszta Blanka, V. Szabó Olga, V. Szabó Anni, Németh Ireni, Németh Muezi, Robinson Jolán, Robinson Fáni, Deseő Baby Deseő Irén, Székér Palika, tanyogi Szűcs Jucika, Terestényi Ilus, Vargha Piriko, Öreg Rózsika, Pólay Mangi, Paver Margit, Szójka Annus, Puttnik Csilla, Puttnik Gitta, Széll Magda, Gergits Edit, Antalóczy Mártha, Rác Erzsébet.

Közérdekű levelek

Csendélet Mikepércsen

Kaptuk a következő sorokat: Szombaton délután Debrecen felől érkező vonattal jöttem haza a nagyvásárból D. Kovács József és társai, mipepérsi kucepek, amikor Mikolay István fogyasztásiadó kezelő többek társaságában az ugyanakkor induló vonattal Debrecenbe akart menni. D. Kovács József és társai kedvet kapva — úgy látszik, a monostorpályi-i és tiszasülyi esetekből, — nekimentek Mikolay István községi tisztviselőnek s a község főjegyzőjét úgy az alantós tisztviselőivel, mint felettes hatóságaival legazemberezeve — kést rántottak s le akarták szurni. Nevezett csak lélekjelenlétének s Bun Lajos vasuti őrnök köszönheti, hogy egy pár mellbevágással megszabadult.

D. Kovács József és társai — mint akik dolgukat jól végezték — Ferenczi Lajos malomtulajdonos éltetésével eltávoztak.

Azt hiszem, ezen esethez nem kell semmi kommentárt fűzni s rávilágít a hosszú évtizedek óta tartó mipepérsi állapotokra.

(Aláírás.)

4000 koronaért hétköznap a *Debreceni és a Tiszántúli Hírlap* közli 10 szavas alkalmi apróhirdetését.

A hitelesítések áradatát követelte a cseh hatóság a debreceni református egyháztól egy ingatlan eladási ügyben

Az állam a polgárok összessége. Ezek erkölcsi felfogását pedig legjobban az állami szervezetek adminisztrációja tünteti fel. Mivel pedig senki sem tételez fel másról több jót, becsületességet, mint magáról, így rendkívül jellemző a csehekre s az ottani állapotokra a következő történet:

Néhaj Tóth Ferenc végrendeletében házastelket hagyományozott a debreceni református egyháznak. Tóth halála után a beregszászi ingatlan kényelmetlen kezelhetése miatt az egyház úgy határozott, hogy eladhatja a házat. Ez meg is történt, még pedig az ottani református lelkes segítségével, nyilvános árverés útján. A ház 50.000 cseh koronaért kelt el. Adásvételi szerződést kötöttek, melyet egyrészt a vevő, másrészt a debreceni egyház mint eladó, kellett, hogy aláírjon.

A szerződést tehát elküldték Debrecenbe, egyszersmind megírták, hogy miként kell az aláírásnak és

„hitelesítéseknek” sorrend szerint követelniük, hogy a szerződés érvényes legyen.

Nos, ehhez az érvényesítéshez nem sok, csak a következő eljárás kellett:

A szerződést alá kellett írnia az egyháznak. Ezt az aláírást hitelesíteni kellett a királyi közigazgatással, az övét pedig a törvényszék elnökével.

A csehek azonban még további hitelesítést is követeltek. Követelték, hogy a törvényszéki elnök aláírását láttamozza az igazságügyminiszter, sőt az övét is hitelesíteni kell, még pedig a külügyminiszter által. — De ezzel még mindig nincs vége a komédiának. Végeredményben a cseh csak cselnek hisz, ennélfogva a magyar külügyminiszter által agyonhitelesített sorozatot a budapesti cseh konzul zárta be.

Ő hitelesíti a magyar külügyminiszter aláírását is.

Azt hisszük ehhez nem kell kommentár.

Márk Endre 10 milliót adományozott az ügyvédi székhez alapja javára

Márk Endre 76-ik születésnapja

Hétfőn délután a debreceni ügyvédi kamara választmányi ülést tartott, melyen a tagok nagy számban jelentek meg.

Az ülés elején Márk Endre, az ügyvédi kamara elnöke bejelentette, — hogy 76. születésnapja alkalmából egy tízmillió betétkönyvet ad át a Debrecenben létesítendő ügyvédi székhez alapja javára.

A választmány nevében dr. Hegedűs Jenő ügyvéd, a kamara alelnöke köszönte meg a szép adományt. Rámutatott Márk Endre egy életen át folytatott működésére, melynek minden árnyalatában az ügyvédi kar

érdekeit tartotta szem előtt.

Márk Endrét születésnapja alkalmából különben a sok tisztelőn kívül küldöttségben a kollégiumi altisztek is üdvözölték. Ezek nevében Szolnoky Gyula kapus köszöntötte fel, amire Márk Endre könnyekig meghatva válaszolt, hangoztatva, — hogy mindenkinek kötelessége szeretni azt az intézményt, melynek szolgálatában áll.

Az ősz. köztisztelőben álló közéleti férfit az egész város elhalmozta szerenekívánataival — születésnapja alkalmából.

200 tagu énekkar P. Nagy Zoltán szerzői estjén

P. Nagy Zoltán mai szerzői estje iránt városzerte óriási az érdeklődés

Ma este lesz az Arany Bika dísztermében P. Nagy Zoltán szerzői estje. A hangversenyen ott lesz dr. Magoss György polgármesterrel élén a városi tanács. A kiváló zeneszerző egész új oldaláról mutatkozik be. — Az estén kizárólag a legutóbbi időkben írt művei adatkak elő. A magyar műdalt (Rab magyar imája), a művészire emelt népdal formát (Ne sirasson. De szeretnék egyszer hazamenni. Tul a határszélen) halljuk egyik-másik darabnál a francia könnyedséget. (Ha újra eljőn) a fjordok titokzatos mélabuja fogja lelkünket az Elegiában, a Bidermaier (Fülemüle és rózsá után) a modern bölcsődal a szenvedélyes ballada, majd Petőfi szilaj szelleme jelenik meg a (Felköszöntő) című borbaldalban.

A kórusok is teljesen új nyomon haladnak. A (Házamhoz) és a (Vágyvölgye) egész skálája a hazafias fájdalomnak, a reménykedésnek és a gátakat kereszfűltörő magyar erőnek. Az emberi érzelmek új kifejező eszközei fogják meg lelkünket az óriási kórusokban. Az éji dalt férfikar kíséri, de behunytt szemmel azt hinnénk, hogy egy nagy vonós zenekart hallunk.

Az Imádság és az Új talpra magyar fejezi be a műsort, melyekben az áhitat a bizakodás, a mélyszégy

magyar bánat után felesendül a szent bizalom és felviharzik a diadalmas magyar erő. A 200 tagú ének kar elementáris erővel harsogja füllünkbe a magyar feltámadás imádságát.

Akit most hallunk, nem a régi Nagy Zoltán, hanem a nemzetj előre törés kötelességétől magas régiókba sodort új ember, ki éri hivatását, dallal vigasztalni a magyarságot s új hitet önteni belé.

Baltazár püspök kihallgatáson a kormányzónál

Mint ismeretes, dr. Baltazár Dezső püspök január 13-án délután 1 óráig kihallgatáson volt Horthy Miklós kormányzónál. Az audienca tárgyról többféle híresztelés és kombináció kering a közönség körében.

A Debrecen munkatársa felkereste dr. Baltazár Dezső püspököt, — hogy ha nem is nyilatkozhatik a tényleges kihallgatásról, legalább cáfolja meg a különböző kombinációkat. Dr. Baltazár Dezső püspök azonban minden kérdés és felelet elől elzárkózott és csak annyit mondott:

— Tény az, hogy 13-án délután egy óra hosszat a kormányzó urnál tartózkodtam, de kihallgatásom tartal-

máról abszolúte semmit sem közölhetek. Nem vagyok rá felhatalmazva, hogy bármit is mondjak. A híreket meg nem cáfolhatom, mert ha negative mondanék is valamit, — amit szintén nem tehetek, — ezzel is csak a kombinációkat gyarapítanám.

Kész van a Karnevál hercegnőjének koronája

Előkészületek az ujságírók által rendezendő Karneválra

A debreceni ujságírók február 13-iki táncestélye iránt városzerte oly nagyfokú érdeklődés mutatkozik, amilyenre már évek óta nem volt példa.

Mindenkinek emlékezetében él még az ujságírók tavalyi estje. *Az ideitől ezt a mulatságot is felhívja mulni.* A rendezőség kabaré-előadáson, konfetti-csattan, stb. kívül amerikai rendszerű szépségversennyel is kedveskedik a közönségnek, amelyen a legszebb és legcsinosabb arc boldog tulajdonosa értékes jutalomban részesül.

A szépségversenynek nagy érdekessége lesz a férfi szépségverseny, amelynek első, második és harmadik helyezetteit diadalmenetben fogják körülhordozni a Bika dísztermében.

Február 13-án az előjelekből ítélve, minden épkézláb ember a Bikában fog mulatni és ezen az éjszakan Debrecen egész társadalmátomból jókedvvel bucsuztatja el karnevál hercegnőjét, akinek ez lesz utolsó fellépése a másnap beálló nagybőjti időszak miatt.

Az ujságírók báljának részletes program kidolgozásán már lázasan tevékenykedik a rendező-bizottság, amely január 10-ike óta permanenciában van.

A *Friczi kalapszalom* már kiállította az a szenzációs koronát, a *mellyel karnevál hercegnőjének fogják megkoronázni.*

A közölt ujságfelhívásokra már két adomány is érkezett. Az egyik Laborfalvi Márkossal Lujza urasszonytól, akinek tudvalevőleg elegáns divatszalonja van a Rákóczi-utca 41. szám alatt, ő egy fehér seelyem estélyi ruhát ajánlott fel az ujságírók karnevál hercegnőjének. Ugyancsak ő csekély díjazás mellett jelmezeket kölcsönöz ki a nagyszabású mulatságra.

A másik adomány Sola Ignác urtól érkezett, aki finom kivitelű vekker órát küldött a rendezőségnek.

A kedves adományokért a debreceni ujságírók ezton mondanak köszönetet az adakozóknak.

„Méliusz” könyvkereskedés ajándékai:

Bézier-Szekely:	
Krisztus legendák I—II. köt.	K 50.000
Courths-Mahler:	
Az igazi szerelem	K 50.000
Cillich Anna naplója, kötve	K 100.000
Dekobra:	
A hálókocsi angyala	K 63.000
Forster:	
Gróf Berchényi László, Franciaország marsallja	K 120.000
Kozma:	
Honfoglalás, kötve	K 140.000
Képesy:	
Magyar vadász kézikönyve	K 84.000
Lukmich:	
A szatmári béke története és okirattára	K 280.000
Ludwig E.:	
Napoleon	K 140.000
Strindberg:	
Házasodjunk	K 56.000
Szabó Dezső:	
Segítség I—III. kötet	K 210.000
Zsigmond Ferenc: ai és Debrecen	K 40.000

SZÍNHÁZ ÉS MOZI

A Csokonai színház műsora:

Január 20-án *A baba*, operett. —
B) bérlet.
Január 21-én *Pántlika*, vígjáték. —
C) bérlet.

Alomország

Érdekes bemutatója lesz péntek este a debreceni színháznak. Ez estén kerül először színre az *Alomország* operett, melynek szerzője nem más, mint Remete Géza, szintársulatunk országos hírű főrendezője, akit nemcsak vidéken tartanak zseniális rendezőnek, hanem a fővárosban is, ahol ő rendezte a *Levendula* ottani előadásait annak idején.

Az *Alomország* librettóját ő írta, míg ugyancsak az ő verseire írta a darab zenéjét Krámer Ödön, több operett szerencséskezű zeneszerzője. Remete kitűnően rendezte a mások darabjait, elképzelhető, hogy a saját darabja rendezésénél mit fog produkálni. A darab zenéje csupa melódia, hangszerelése mesteri kezekre valló Gyönyörű szerzők számai, ötletes többes, tánczenéje, pompásan felépített fináléja a legszebb hangszerelésben érvényesülnek. A darab meseje csupa érdekesség, csupa trükk s a második felvonás látványossága páratlan.

A színházi iroda jelentése:

DARABVALTOZÁS. Ma szerdán este a hirdett *„Májusi muzsika”* helyett *„A baba”* mulattató, gyönyörű zenéjű francia operette kerül megismétlésre B) bérletben. A főszerepeket ezúttal is *Timár Ilia, Csúrka Lenke, Halasiné, Timár Kató, Szigeti Jenő, Tamás Benő, Endrődy, Krompachi* játsszák.

SALTANOVA és Nikitin — két léccal *„A baba”* operettben.

FOKOZÓDÓ érdeklődés mellett kerül színre *Földes Imre pompás magyar levegőjű kitűnő vígjátéka, a „Pántlika”* az általánosan méltott nagyszerű előadásban.

„ALOMORSZÁG”, Remete Géza, a színház főrendezője új operettjének premierje pénteken B) bérletben. Rendkívül érdekes esemény lesz ennek a nagyszerű operettnek pénteki bemutatója, amely iránt nemcsak a városban, hanem a fővárosból is nagy érdeklődés mutatkozik, amennyiben több fővárosi lap kritikusa kilátásba helyezte a megjelenését. A *„Színházi Élet”* külön tudósítót küld ki, aki a szereplőkről és a ragyogó kiállításról a lap számára felvételeket készít.

„ALOMORSZÁG” eredeti operett pénteki premierjére B) bérletben je nyek már válthatók.

B) ÉS C) BÉRLŐK FIGYELMÉBE. E héten B) bérlet ma szerdán f. hó 20-án *„A baba”* és pénteken f. hó 22-én *„Alomország”* eredeti operette premier, míg C) bérlet csütörtökön f. hó 21-én *„Pántlika”* és szombaton f. hó 23-án *„Alomország”* operette ujdonság lesz.

„ORLOW” operette ujdonság vasárnap délután olcsó helyárrakkal.

A CSOKONAI-SZÍNHÁZ t. bérletéhez. Mély tisztelettel kéri az igazgatóság a még hátralékos bérlelt, — hogy a bérletekért járó összegeket a néhez gazdasági viszonyokra való tekintettel haladéktalanul befizetni sziveskedjenek.

A mozgószínházak műsora:

APOLLO: Két sláger egy előadásban. I. Péter Pán, Betty Bronsonnal. II. A szeleburdi szerelem. Ernest Pascaltól 6 felvonásban.

VIGSZÍNHÁZ: Charles Mayor re génye után *„Yolanda”* (A burgundi leány). 2 részben. 10 felvonásban. A főszerepben Marion Davies.

METEORBAN csütörtökön *„A fekete cancellár.”* Világattrakció! Főszerepben: Maciste, a néger óriás. Előadások 4., 6. és 8. órákor.

Villamos vasutat építenek a Homokkertbe

Remény van a megegyezésre a HéV. és a város között

A Homokkert lakossága már régebben a városhoz fordult beadvánnyal, hogy a villamos vasutat építsék ki hozzájuk és ezt a kérelmet nagyobb küldöttséggel is támogatják.

Az ügyet dr. Vargha Elemér szóvá is tette a tanácsban és azzal foglalkoztak is.

„A Helyi Vasut” közölte a városal, hogy hajlandó a homokkerti villamost megcsinálni.

ha a város eltekint attól, hogy a Helyi Vasuton közlekedési adót szedjen be. A város ugyanis már régebben szabályrendeletet alkotott a közlekedési adóról és a szabályrendelet szerint a Helyi Vasutnak is közlekedési adót kellene fizetnie. Bár ez a szabályrendelet eddig még nem is nyert kormányhatósági megerősítést, a Helyi Vasut akkor, amikor

egy újabb nagy befektetésről van szó, biztosítani kívánja magát az ellen, hogy közlekedési adót kelljen fizetnie, mert ezt a *„jegyek árával, — az utasoktól kellene beszélnie.”*

Ez egyértelmű volna a menetdíjak emelésével, amit pedig minden áron el akar kerülni.

A Helyi Vasut a homokkerti villamos megépítését még ahoz a feltételhez köti, hogy a város mondjon le a terület-használati szerződésben — ré szére biztosított haszonrészesezéséről. Igaz, hogy a Helyi Vasut eddig nem érte el azt a tiszta hasznot, amelyen felül a várost haszonban részesítenie kell és a háború és a forradalom idején lenyűtt pályájának és berendezésének rekonstrukciója még sokáig felemésztje a bevételeit, de még is számítva arra, hogy évek múlva megfelelő haszoneredménnyel dolgozhatik, biztosítani akarja részvé-

nyesei részére a későbbi években talán elérhető haszon csorbítatlan élvezetét, mert másképpen nem remélheti, hogy a homokkerti vágány megépítéséhez szükséges újabb nagy tőkét részvények kibocsátása útján — előteremthesse, amikor a részvényeseinek már 6 év óta osztalékot fizetni nem tudott.

Az ügy jelenleg a jog- és pénzügyi bizottság előtt fekszik.

Van remény rá, hogy a város, — mint a HéV engedékenyek lesznek, hogy a megegyezés létrejön és hogy néhány hónap múlva sikerülni fog a homokkerti lakosoknak elérniük azt, amit már oly régen sürgetnek: a homokkerti villamos közlekedését.

Amennyiben a város az ügyet kedvezően elintézi, a HéV az építkezést nyomban megkezdi és már néhány hónap múlva megindul a homokkerti villamos.

Óriási tömeg kívánta hallani a dr. Ecsedi által összegyűjtött hortobágyi nótákat

Ecsedi érdekes előadása az általa gyűjtött hortobágyi nótákról Bemutatta a Tisza István Tudományos Társaság felolvasó ülésén

A Tisza István Tudományos Társaság tegnap délután a hirdett felolvasó ülésen mutatta be dr. Ecsedi István egyetemi magántanár annak a nagy munkának eredményét, melyet hónapokon át folytatott a hortobágyi népdalok összegyűjtésére. Dr. Ecsedi valóban uttörő munkát végzett és előadása méltó volt a tudományos társaságba való felvételének aktusához.

Óriási tömeg hullámzott a Kollégium felé, melynek dísztermét már fél ótkor megtöltötte a közönség.

„Megszállták az előszobát is, úgy hogy élvezeteljes tolongás keletkezett.”

Ilyen tömeget rég nem látott a Kollégium díszterme, de még így is ezekre ment azok száma, akik kiharadtak és kénytelenek voltak visszafordulni. Az élvezetes előadást meglehetősen zavarta a nagy tömeg és a zsufoltságot mi sem jellemzi jobban, mint az, hogy több nő elajult.

Láng Nándor dr. egyetemi tanár, a tudós társaság elnöke nyitotta meg az ülést. Utána dr. Ecsedi István lépett a pódiumra. Eljenzés közben mondott köszönetet a társaságnak, amiért tagjává választotta és ígerte, hogy a társaság célját teljes erejével támogatni fogja.

Majd áttért előadásának tulajdonképeni tárgyára, részletesen vázolta, hogy miként gyűjtötte össze a hortobágyi népdalköltészet emlékeit.

„A népdal olyan régi, mint maga a nép.”

A népdal veleszületett a néppel és még a modern embert is elvarázsolja. Eddigi gyűjteményeknek az a hiánya, hogy program nélkül történtek és hogy dallam nélkül szedték össze. Ő már kezdetben a hortobágyi népdalokat dallammal együtt gyűjtötte.

„Ez lehetővé vált az amerikai rendszerű felvétel fonográf segítségével, amelyet mindjárt be is mutatott a közönségnek.”

Sütő Zoltán tanítójelölt az egyik népdalt beleénekelte a fonográfba, amit egy perc múlva a gép már vissza is adott.

Elmondta Ecsedi, hogy az eddigi nótagyűjtők közigazgatási erővel dolgoztak. Ő azonban szakított ezzel a rendszerrel, amely a pusztai embereket alterálta. Ő kiment hozzájuk, együtt mulattak és így őszintebben nyilatkoztak meg. Az igaz, hogy így is volt egy akadály, nehez volt a pusztai embereket megnyerni, hogy a gépbe énekeljenek, mert féltek tőle.

„A legnagyobb ígéret számukra az volt, hogy a gép visszajutolja a nótájukat.”

Ez minden esetben könnyebben hatott és aztán már könnyen ment a dolog.

A melódia feljegyzése a gép segítségével történt. Innen aztán az ő hűséges segítőtársa, Bodnár Lajos zenetanár megállapította a hangnemet, soronként újra és újra elismélték és itthon zongorán kísérték.

Ennek az az előnye, hogy annyiszor lehet lejátszani a felvételt hengerket, ahányszor akarják. Be is mutatott egy ilyen hengert, amely annak ellenére, hogy már 30-szor ismételték, még mindig elég jól visszajutott egy öreg juhász hangját. Elmondta Ecsedi, hogy összesen 450 nótát gyűjtött össze a Hortobágyon.

Azután itthon rendezte azokat különböző kategóriák szerint.

Legelőször is bemutatott egy, az 1838-ból eredő nótát a Hortobágy folyó hidjáról, amelyet akkor építettek. A nóta első strófája így szól:

*„Debrecennek van egy vice,
Kinek Hortobágy a neve.
Arra van egy kühid rakva
Kilenc lyukra van állítva.”*

Sorba bemutatta azután az érdekesebb népdalokat, melyeket a kiváló tehetségű Bodnár Lajos zenetanár tett át zongorára. A nótákat Sütő Zoltán tanítójelölt énekelte nagy művészettel, meghagyva a nóták eredeti ízét és színetét. Itt közlünk az előadott nótákból néhányat

Kisújszállás Kenderessel határos. Kie ez a gulya mines de sáros? Sárón, vizen kisbojtárom utánna, Szamadóia bort iszik a csárdába.

Hortobágyon kivirít az ibolya,
Közepibe szípen legel a gulya.
Én is gulyás vagyok a Hortobágyon
Gyepen hálók, nem a paplanos-
ágyon.

Kiszaradt a tóbul mind a víz,
mind a sár,
A szegény barom is csak a
pasztorra vár.
Istenem, Istenem adj egy
csendes esőt,
A szegény baromnak jó legelő-
mezőt;
A szegény bojtárnak hü igaz
szeretöt.

Füstöt lökött a Cifra hát,
Most szógálok huncut gazdát,
Szárak kenyir a szürújiba,
Nehezen csuszik magába.

Sorbavette aztán Ecsedi a pasztor románcokat, balladákat, amelyek mind egytől-egyig nagy tetszést keltettek. Sokszor megtapsolták az énekes interpretátort, Sütő Zoltánt is.

Az élvezetes előadás után dr. Láng Nándor elnök ismertette Ecsedi István dr. érdemeit és átnyújtotta neki a társaság tagsági levelét. Ecsedi a közönség zajosan megtapsolta. — Az előadást, mint értesülünk, a városi Zenedében megismétlik.

Jellemző az előadás iránti érdeklődésre, hogy *Magoss György* polgármester, a kollégium, sőt maguk a tudományos társaság vezetői sem férték be a terembe és hogy a kollégium épülete előtti tér valóságos feketellett azok tömegétől, akik kiharadtak.

Mein-kávé
Reinl Gyula R. T. Piac-utca 59
Telefon 4-93,

A NAP HIREI

Amíg egy hangverseny eljut odáig...

Az Alpár-Székelyhídy hangverseny január 24-én este fél 8 órakor

Elénk érdeklődés előzte meg Alpár Gitta és dr. Székelyhídy Debreceben tervezett hangversenyét. — Eredetileg január 5-én kellett volna a hangversenyt megtartani, amikor is Dullyen Klára hegedűművésznőnek is fel kellett volna lépnie. Azonban Alpár Gitta váratlanul közbejött betegsége miatt a hangversenyt 28-ára halasztották el. — Minthogy 28-ika körül Dullyen Klára már Olaszországban szerepel, helyette a rendezőség Zahler Magda tánművésznőt szerződtette. És most következnek a rendezők Odysseája. — Az Operaház igazgatósága január hó 30-ára kitűzte a Taifun premierjét, február 2-ára pedig a Carmen repri-zét. Mindkettőnek vezetésére Alpár, illetve dr. Székelyhídy jötszék s így a próbaelőadások miatt — minden közbenjárásnak dacára — 28-án nem jöhetnek Debrecebe. — Azonban a két kiváló művész minden körülmények közt le akar jönni Debrecebe s így a rendezőség január 24-én állapodtak meg, amikor is semmi sem zavarja lejövetelüket. Velük érkezik természetesen Zahler Magda is. A nagyszerű művésztársulat iránt nagy érdeklődés mutatkozik. Az előadás kezdete pont fél 8 órakor. Jegyek a MÁV II. Menetjegyirodában, Piac utca 56 s Csanak József RT-nál, Piac utca 51. sz. kaphatók.

— **Kinevezés.** A kereskedelmi miniszter Nagy Károly, posta- és táv-írda főmérnököt műszaki főtanácsossá kinevezte. Az új főtanácsost előléptetése alkalmából sokan keresték fel jó kívánataikkal.

— **A „Templomegyesület” sajtószakszervezetének** bibliográfiája a szokott időben (szerda d. u. fél 6 órakor) a Református Tanító Otthonban tartatik meg.

— **„Szállók Iskolája” előadása a Műv. műhelytelepen.** Ma, szerdán délután 3 órakor tartja dr. Veress István ref. tanítóképző-intézeti igazgató, már a város háza közgyűlési termében ismertett nagyfontosságú és érdekes előadását a műv. műhelytelepen is. Az előadás meghallgatása díjtalan.

— **Ev. bibliórára** lesz f. hó 20-án szerdán d. u. 6 órakor. Tartja Farkas Győző lelkes.

— **Analfabéta tanfolyam a Pavillon-laktanyában.** Az Iskolák Kivüli Népművelési Bizottság Vámos Béla ezredparancsnok támogatásával analfabéta tanfolyamot rendez a Pavillon-laktanyában. 35 katonára veszt ezen a kurzuson, melyet 18-án nyitottak meg ünnepélyes keretek között. Dr. Csűrös Ferenc, Debrece város közművelődési tanácsnoka tartott buzdító beszédet a katonákhoz és köszöntött mondott Vámos ezredparancsnoknak a tanfolyam megnyitása körül kifejtett lelkes támogatásáért. Vámos adott ugyanis termet az előadások számára és gondoskodott arról, hogy a katonák megfelelő szabad időt nyerjenek a tanulás és az előadások látogatására. A tanfolyamot, amely három hónapig tart, 35 analfabéta katonára látogatja. Előadója Hegyessy Béla tanító. Az ünnepélyes megnyitáson megjelent az ezred képviselője is, valamint a bizottság részéről Seress Ferenc titkár.

A Tiszántúli Husiparosok Szövetségének alakuló nagygyűlése

Husiparosaink nagy ünnepe

Nagy ünnepe lesz vasárnap a tiszántúli husiparosoknak, amennyiben ezen a napon alakul meg forma szerint is a szövetség folyó hó 24-én vasárnap délelőtt 11 órakor a kereskedelmi és iparkamara dísztermében megtartandó alakuló nagygyűlés keretében. Az előkészületek már hetek óta serényen folynak és már eddig 15 vidéki város és község több mint száz taggal jelentette be a nagygyűlésen való részvételt az előkészítő bizottság elnökének dr. Szabó Mihálynak. — Miután további esatlakozások várhatók és mert Debreceből egymagában több mint 150 husiparos vesz részt a kongresszuson, a nagygyűlés valóban imponáló erőt megnyilatkoznak ígérkezik. Az érkező vidéki vendégeket külön erre a célra alakított nagy fogadó-bizottság várja a pályaudvaron és katalonolja el szállásaikra. A kongresszusra meghívta a rendezőség az ipari és kereskedelmi élet valamennyi faktorát, így a kereskedelmi és iparkamarát, az ipartestületet, az iparhatóságot, a kereskedőtársulatot, a Baross-szövetséget, nemkülönben a sajtót.

Az alakuló nagygyűlés programja egyébként a következő:

1. A vidéki vendégek és hatóságok üdvözlése.
2. Miért szükséges a Tiszántúli Husiparos Szövetség megalakítása?

sa? — Előadja dr. Szabó Mihály.

3. Az alapszabály tervezet ismeretése, beszámolás az előkészítő bizottság munkájáról. — Előadja dr. Csáthy Dezső ügyész.

4. A vidéki küldöttségek vezetőinek és a helybeli érdekképviseletek vezetőinek felszólalása.

5. A tisztikar és a bizottságok megalakítása.

6. A jövő évi husipari kongresszus helyének meghatározása. Indítványok.

7. A gyűlés berekesztése.

A nagygyűlést déli 1 órakor 200 terítékes bankett követi a Sas-utcai Lókody-féle nagyvendéglőben. Ezen a banketten a debreceni husiparosok régi hagyományok alapján vendégül látják az összes vidéki kollégákat, kik az ünnepély főnyének emelése végett tulyomórészt nejeikkel együtt jelennek meg.

A szövetség megalakítása kétszázötven évi korszakot jelent a tiszántúli husipar történetében és egy szebb kor hajnalhasadását jelenti.

A rendező bizottság ezután is arra kéri a helybeli husiparosokat, hogy ugy vasárnap reggel a vendégek fogadásánál, mint a nagygyűlésen és az ezt követő banketten teljes számban megjelenni sziveskedjenek. A bankettre szóló ebédjegyek a nagygyűlés helyén a kereskedelmi és iparkamara székházában osztatnak szét.

Legujabb tolvajtrükk: milliós bankjeggyel fizetni s azt visszalopni

A debreceni rendőrség két nap óta egy nem mindennapi bűnügyben nyomoz. Arról van szó, hogy két fiatalember beállított özv. Goldsteinné Piac ucai trafikos üzletébe: ott cigarettát, szivart és cigarettába való dohányt kértek. Az idős uriaszony kiszolgált a fiatalokat, akik alig 40—50 ezer koronányit vásároltak, de mégis egy milliós bankjeggyel fizettek. Már éppen a visszajáró aprópénz kiszámlálásával volt elfoglalva a trafik tulajdonosa, amikor egy óvatlan pillanatban a pultra kiolvasott apró bankkók közül a másik fiatalember kiemelte rendkívül nagy raffiniójával az egymilliós bankjegyet és a visszajáró aprópénzt is. A trafik tulajdonosa a különös lopásra a déli órákban jött rá, amikor is azonnal felsietett a rendőrségre és a feljelentést megtette.

A rendőrségen Goldsteinnének a panaszát jóformán jegyzőkönyvbe se vették, amikor megjelent a rendőrségen a Deutsch Lajos fűszerkereskedés egyik központi megbízottja és hasonló feljelentést tett a rendőrségen. Ugyanazon órában, amikor a raffinált tolvajok az özv. Goldsteinné trafikjában garázdálkodtak, látogatást tettek a Deutsch cég Piac ucai főüzletében is, ahol a pénztáros kisasszonyt hasonlóképpen károsították meg.

Egészen bizonyos, hogy a két rendkívül ügyesen kifundált lopást a két fiatalember követte el. Mindkét fiatalember ellen a nyomozást megindították.

— **Bevezetés a történelemfilozófiába** A modern gondolkodás legégetőbb kérdéseiről, a történelem nagy filozófiai problémáiról tart e címen előadást drd. Haász Imre, ma szerdán délután 6 órakor az Irodalmi és Művészeti Tanfolyamon. Az elő-

adás, mint rendszeren, a zsidó realgimnázium Simonffy ucai épületében, a II. emeleten lesz.

x **Orvosi hír.** Dr. Balázs László orvos rendelőjét Péterfia-utca 15. szám alá helyezte át.

Hogy került hamis milliós bankjeggyel forgalomba

A „Debrece” tegnap számában hírt adtunk arról, hogy a vásárok alkalmával hamis milliósokra bukkantak Debreceben. A nyomozás eddigi adatai szerint az első a Deutsch Lajos cég egyik Piac ucai fióküzletében találta meg Barath Géza, a fióküzlet üzletvezetője.

A hamis egymilliós bankjeggyel megtalálása után Barath azonnal jelsietett a rendőrségre, ahol kihallgatták. Elmondta, hogy a hamis egymilliós bankjegyet az üzletben egy középtermetű, pufókarcu 30—35 év körüli falusi nő hagyta, ki e hó 16-án az esti órákban 10 deka cukrot vásárolt s a hamis egymillióssal fizetett.

A hamis egymilliós bankjeggyel, mint a nyomozás megállapította, az olaszországi hamis milliósokból való. A kép rajta homályos és a feliratokban sajtóhibák vannak. A hamisítványok sorszáma is van, mely ugyancsak rosszul sikerült. A rendőrség széleskörű nyomozást az asszony ellen, akinek körözését elrendelték. A rendőrség figyelemztet mindenkit, hogy a hozzájuk befutó milliósokat jól vizsgálják meg s amint valamelyik bankjeggyel hamis, nyomban jelentsek gyanújokat a rendőrség bünyvi osztálynak.

— **Holnap lesz a Dóczy-bál.** Holnap, azaz 21-én lesz a Dóczy-bál. Kérjük a cukrászda részére küldendő süteményt, cukorkát, tortát, citromot, cukrot s édességeket d. e. 10 órától 1-ig a Bika szálloda nagy termébe küldeni papírtálcán, névjelzővel, ahol dr. Sallay Lajosné és Horvay Róbertné, a buffetbizottság elnökei veszik át.

— **Megérkeztek az amerikai szeretet-adományok.** Mióta ifjusági vöröskereszt van Debreceben, azóta még egy év sem mult el, hogy az amerikai ifjusági vöröskereszt gyeimekek az ő magyar testvéreiknek karácsony táján ajándékokat ne küldtek volna. Most is megérkeztek ezek a szeretetadományok, ha egy kicsit elkésve is, két nagy láda 304 csomaggal, amelyek sok hasznos és ügyes dolgot tartalmaznak, ugymint: fogkefe, fogpaszta, harisnya, szappan, zsebkendő, írószer, játékok, stb. Ez ajándékok a Központi intézkedése folytán a helybeli polgári, helybeli és Debrece-környékbéli felekezeti s állami elemi iskolák ifjusági vöröskereszt csoportjai közt lesznek szétosztva.

— **Járás bál Nagylétán.** A nagylétai járás tisztviselői kara a nagylétai fiatalokkal, a járás agilis és közszeretben álló főszolgabírájával: Miskolczy Hugóval az élen, a mult vasárnap este, a nagylétai urizsinó összes termében nagyszabású járási bált rendeztek. A bálon nemcsak a járásból, de az egész megyéből, különösen pedig Debreceből sokan jelentek meg. A járási bál igen jól sikerült.

— **Halálozások.** Az anyakönyvi hivatalban a következő halálozásokat jelentették be: Sipos Józsefné Szarvas Mária ref. 29 éves, Balmazújvárosi ut 27. — Nagy Sándorné Szűcs Irén ref. 20 éves, Arany János u. 46. — Máté István László ref. 15 napos, Csonka u. 10. — Horváth Ferenc ref. 42 éves, Magyar u. 20. — Tóth Julianna Ilona ref. 8 napos, Vedres dűlő 14. — Gyovai Imre László rk. 18 éves, Iskola u. 8. — Szilágyi Sándor ref. 46 éves, Nyil u. 3. — özv. Molnár Bálintné Szilágyi Zsuzsanna ref. 84 éves, Nagyerdő. — Debrecei Aladár ref. 78 éves, Késes u. 84. — Nagy Sándorné Csürködi Julianna rk. 28 éves Bethlen u. 56.

Halló! Halló!

Mindenki legyen ott!

**A debreceni
nyomdászok
nagyszabású**

Alarcos bálja

február 7-én
a „Munkásokthon”
dísztermében. o o

Egy halálos elgázolás ügye a törvényszék előtt

Nagy Sándorné hajdudorogi asszonyoknak gondjaira volt bízva Veress Erzsébet másfél éves kisleány. A múlt év augusztus 9-én az asszony felügyelet nélkül hagyta a gyermeket. Ez kiszaladt az országútra, ahol éppen arra haladt gyors trapban Rékási Gábor szekere. A szekér elütötte a gyermeket, a kerekek keresztül mentek rajta, úgy hogy pár perc alatt kiszenvédett. Tegnap vonta felelősségre a debreceni törvényszék Serly-tanácsa Nagy Sándornét és gondatlanságából okozott emberölés vétsége miatt 300.000 korona pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet, melynek végrehajtását három évre felfüggesztették, jogerős.

— *A Zenekedvelők Köre* ezúton is felhívja tagjait, hogy Németh Mária február 2-iki hangversenyére olcsó árú (35 és 45 ezer) jegyeiket a Zeneiskolában jan. 21-ig kiváltani sziveskedjenek, — mert a törzskönyvezett helyek tovább fejenem farihatók az óriási érdeklődés miatt.

— *Köszönetnyilvánítás.* Mindazoknak, akik szeretett feleségem, kedves jó anyánk temetésén jelen voltak és ezáltal bánatunkat enyhítették, ezúton mondunk halás köszönetet. Sipos Balint és családja.

— *Gyulai ünnep a zsidó realgimnáziumban.* Rendkívüli érdeklődés előzi meg a zsidó realgimnázium szombati irodalmi délutánját, mely ezúttal Gyulai Pál emlékének lesz szentelve. A legnagyobb magyar kritikusról, akinek most van a századik születési évfordulója, dr. Kardos Albert igazgató tart emlékbeszédet, mint Gyulai hajdani tanítványa, személyes benyomásai alapján fogja megrajzolni a nagy magyar író hatalmas egyéniségét. — Gyulait, a különös mélységű elbeszélőt *László Gyula*, a Csokonai-színház klasszikus művésze fogja a „Vén színész” c. novella előadásával bemutatni, míg Gyulai nemes érzésektől hevitett, gyöngéd báju lirája Tihanyi Verában talál méltó tolmácsolóra. Az előadás 23-án, szombaton délután 6 órakor lesz az izr. hitközség József kir. herceg uccai tanácstermében. Jegyek 10 és 5 ezer koronáért Hege-düs és Sándor, valamint Csillag Arthur könyvkereskedésében kaphatók.

— *Pusztít a marólag.* Szilágyi Imréné magyarhomrói lakos közös háztartásban élet Csont Juliánnával. — A múlt nyáron nagymosás volt náluk és míg Csont Juliánna vizért ment a kútra, addig a 21 hónapos Szilágyi Mihály a kátlanra helyezett marólagos pohárból ivott. Súlyos belső sérüléseibe két nap múlva belehalt. — Tegnap tárgyalta ezt az ügyet a debreceni törvényszék és Csont Juliánnát gondatlan emberölés vétsége miatt öt napi fogházra ítélte. Szilágyinét ellenben felmentette. Az ítéletben a felek megnyugodtak.

— *Megesapant a vásári tolvajok száma.* A nagyvásárok alkalmával a rendőrség állandó permánenciában volt, azonban kevés dolga akadt. Mindössze három edénylopás, — ezen kívül egy pár kisebb zsebtolvajlás és egy pár apró kihágás. Btk-be ütköző ügy adott kevés munkát a rendőrségnek. A vásárok alatti többször razzia is volt, azonban lényegesebb előállítás nem történt.

A „Debrecen”, „Tiszántúli Hírlap” és a „Debreceni Hétfői Ujság” apró hirdetései a legeredményesebbek.

Halállal végződő családi háborúság

Egy öreg asszony megölte 71 éves vadházastársát

Töporodott, öreg asszony állt tegnap a debreceni törvényszéknek Serly Jenő táblabíró elnöklete alatt álló tanácsa előtt halált okozó súlyos testisértés büntetvényének vádjával terhelve. Azzal volt vádolva, hogy Kabán 1925 május 28-án vadházastársát, a 71 éves Gere Benjámin-t úgy összeverte, hogy az sérüléseibe belehalt.

A vádlott özv. Tóth Sándorné előadta, hogy 31 éve élt együtt Gere-vel, kinek volt törvényes felesége is. Az ember állandóan részegeskedett, verte feleségét. Feltékeny volt rá és a saját fiával gyanúsította.

Az említett napon estefelé Tóthné libát őrzött. Egyszerre megjelent az öreg Gere és részegen szidni kezdte az asszonyt. Átkozódva kísérte végig az utcán, lefordta mindenek és mire a konyhába értek, kést rántott rá. Az asszony sikoltozni kezdett, erre berohantak a gyermekei, de az öreg ember eze-

ket kidobta. A verekedés közben Gere elesett és fejét belevágta az ajtó vas sarkába. Tóthné ekkor kiszavarta a kést a kezéből és ezzel többször fejbe vágta.

Gere valahogy feltápáskodott és véresen elvászorgott a rendőrállomásra és ezekkel a szavakkal: — „Megöltek, mert a feleségem vagyont akartam!” — összeesett és pár perc múlva meghalt.

A kihallgatott tanúk kivétel nélkül megerősítették a vádlott vallomását. Ezután dr. Horváth Arthur törvényszéki orvos terjesztette elő szakértői véleményét, majd dr. Balogh István kir. ügyész és dr. P. Papp Ernő ügyvéd mondták el a vád, illetve a védbeszédet.

A bíróság ítéletében Tóth Sándornét halált okozó súlyos testisértés vétségében mondta ki bűnösnek és ezért három hónapi fogházra ítélte. Az ítéletbe a felek bele nyugodtak.

Másodjára akasztotta fel magát egy házmester

Leválták a kötélről

Tegnap a délutáni órákban telefonon azt jelentették a mentőknek, hogy a József kir. hg.-u. 31. szám alatt egy férfi felakasztotta magát, de még életben van. A mentők kiszálltak a helyszínre, ahol eszméletlen állapotban találták a házmesteri lakásban Tömörny Gábor 32 éves házmestert.

Tömörny már régebbi idő óta a József kir. hg.-u. 31. számú házban szolgált mint házmester. Korábban megismerkedett egy Hadházy Juliánna nevű nővel, akivel megbarátkozott s 5 hónappal ezelőtt össze költöztek.

Kezdetben boldog békeesség aranyozta be életüket. Később azonban gyakori lett házuknál a zsergölődés, veszekedés. Tömörny egy ízben már úgy akart segíteni helyzetükön, hogy öngyilkosságot kísérelt meg. Felakasztotta magát,

de idejében leválták.

Tegnap délelőtt újra összeveszett Tömörny Hadházy Juliánnával. — Ugy látszik ez a veszekedés újra mélyen elkeserítette Tömörnyt, aki a lakásuk melletti kamarába ment és ott felakasztotta magát. Az öngyilkossági kísérlet idejében az udvarra ment egy Markovits Zoltán nevű fiatalember, aki a nyitott ajtóju házmesteri kamarában észrevette a veszedelmes helyzetben levő Tömörnyt. Lélekjelenlétét nem vesztve el Markovits, bement a kamarába s a kötélről levágta Tömörny Gábort. Nyomban ezután telefonáltak a mentőkért, akik a még élő, de eszméletlen állapotban levő Tömörny Gábort kiszállították a belgyógyászati klinikára. Állapota súlyos. Életben maradásához semmi remény.

— *Az életunt asszony halála.* — Néhány nappal ezelőtt megirtuk, hogy Danka Józsefné 29 éves fiatal asszony Kanális-utca 27. sz. alatti lakásán marólaggal megmérgezte magát. A mentők akkor beszállították a belgyógyászati klinikára, a hol gondos ápolás alá vették. Azonban nem lehetett az életnek megmenteni. Tegnapra virradóra a belklinikán meghalt.

— *Születések.* Az anyakönyvi hivatalban a következő születéseket jelentették be: Csige Sándor szoba festő, fiu Sándor. — Kovács Katalin takarítónő, fiu Gyula. — dr. József József pénzügyi fogalmazó, fiu László. — Tóth János npsz., fiu István. — Fábian Áron fm., fiu Áron. — Nagy János pintérmester, fiu István József. — Boros György

kőművessegéd, fiu Ferenc. — Majtinszky Jenő bankhivatallnok, fiu István. — Petruska János kislufaros, fiu Pál. — Sturm Márton máv. vasesztergályos, leány Magdolna. — Eszenyi József kislufaros, fiu István.

— *Rudolf Mosse: Magyarország Ujságkatalógusa.* Még mindig súlyos, de mégis már az enyhülés reményével kecségető napokban jut a Rudolf Mosse Rt. „Magyarország Ujságkatalógusa” az érdekeltek kezébe. A gazdasági betegség krízisén immár túl vagyunk és tanácsosnak látszik kellő, hathatós propagandával felkészülni az idők javulására. A modern üzleti életnek nélkülözhetetlen hadművelete a reklám és ennek a műveletnek megtervezésével „Magyarország Ujságkatalógusa” a keres-

kedőnek körülbelül azt a szolgáltatást teszi, mint a hadvezérnek a pontos megbízható, áttekinthető terepszemlét nyújtó térkép. „Magyarország Ujságkatalógusa”-ból lehet megtudni, hogy a hirdetőnek milyen hazai napilapok és szaklapok állanak rendelkezésére, hogy a felsorolt lapok útján milyen méretű hatást várhat, sőt a katalógus alapján a hirdetőnek módjában áll körülbelül számot vetni reklámhadműveletének előrelátható költségeivel is. Ezek azok az értékes adatok, melyek a Rudolf Mosse Rt. „Magyarország Ujságkatalógusa”-t közkedvelték, sőt nélkülözhetlenné tették és amelyek révén ez a mű megbízható utmutatója lett immár a magyar kereskedelemnek is az újsághirdetések a reklám és a propaganda széles és annyira fontos területén.

6000 koronáért vasárnap három napilap: Debrecen, Tiszántúli Hírlap és a Debreceni Hétfői Ujság közül fiz szavas alkalmi apróhirdetést.

— *Mit hirdet ma az Ingóságközzvetítő* (Kálvin-tér 19. ref. püspöki bérpalota.) Ha bármit eladni vagy venni akar mindenekelőtt jöjjen el az Ingóságközzvetítőbe. Milliókat spórolhat meg és mindent egy helyen beszerezhet ha itt vásárol! Keresünk megvételre: frászatokat, könyvszekrényeket, antik bútorokat, betegtolócskát, szobaklozeteket, magánvos bútorarabokat, hintaszékeket, raketteket, tájékpipákat, ékszeréket, dísz tárgyakat, vívókardokat, gramofonokat, tárogatókat, klarinétokat, mindenféle hangszeréket, varrógépeket, schöber-ágyakat, előszobafalakat és mindenféle ingóságokat. Páratlan alkalmi vételék: gyönyörű hálósőzők, ebédlőszekrények, díványok, szelők, schöber-ágyak, előszobafalak, löször- és afrikamatracok, székek, borbélvüzlőberendezéshez szép nagy tükrök, női- vagy férfiszabásonba való állótükrök, szép női fali ingaórák, antik zenélődobozok, nagyon szép madonnaképek, művészi festmények, kandelaberek, ampollák, villanylámpák, frásztali felszerelési tárgyak, bronz tintatartók, alpakka- és kina ezüst dísz tárgyak, könyvtáraknak való könyvsorozatok, debreceni és hortobágyi emléttárgyak, ridiküllök, belső- és apró pénztárcák, ágy- és asztalterítógarnitúrák, ágvelő való gvapiúsző-nvegek, paplanok, szobrok, állófogások, mosdók, frógépek, frógépszalagok, villanylámpaernyők, varrógépek, színházi látesővek és mindenféle ingóságok. Állandó vétel és eladás.

4000 koronáért hétköznap a Debrecen és a Tiszántúli Hírlap közli 10 szavas alkalmi apróhirdetését.

KÖZGAZDASÁG

Gabonatózsdá.

A terménytözsdén az irányzat változatlán.

A tözsdetanács hivatalos árjegyzése: 76-os tiszai buza 417.500—420, felső tiszai 415—417.5, 77-es tiszai 422.5—425, felsőtiszai 420—422.5, pestvidéki 417.5—420, 78-as tiszai 425—427.5, felsőtiszai 422.5—425, pestvidéki 420—422.5, 79-es tiszai 427.5—430, felső tiszai 425—427.5, fehérmegyei s egyéb dunántúli 420—422.5, pestvidéki 422.5—425, rozs 242.5—245, fakarmányárpa 235—250, sörárpa 295—330, kólas, 195—205, zab 250—260, tengeri 180—185, kórpa 172.5—177.5 ezer korona, méter mázsánként, ab Budapest.

Zürichi árlat.

Páris 1955, London 2516 egynegyed, Newyork 517 és háromnegyed, Brüsszel 2350, Milánó 2090, Amsterdam 208 és egynyelvad, Berlin 123.80, — Bécs 72.90, Prága 1532 és fél, Varsó 71 és fél, Budapest 72.60, Belgrád 917 és fél, Bukarest 231 és fél.

Zsirosbődönök

hútvágógépek, hurkatöltők
s más háztartási cikkek
nagy lerakata

SESZTINA LAJOS vaskereskedésében

DEBRECEN. — TELEFON: 6.

Apró hirdetések

LEVELEZÉS

„Kék gyöngy”-nek levele van a kiadóban. 658

„Árvácska” jelégére levél érkezett a kiadóhivatalba. 689

ALKALMAZÁST NYER

IDŐSEBB
feltétlen tisztességes és megbízható gazdaszszonyt keresek ki a háztartás összes munkáiban jártas. Cím a kiadóban. 680

FŐZNI

tudó bejáró asszonyt keresek azonnali belépésre. Darabos-utca 23. I. ajtó. 676

BEJÁRÓ

könyvvél azonnal felvétetik. Péterfia-utca 13. kapu alatti. 638

ALKALMAZÁST KERES

KOMOLY
kereskedő raktárnoki vagy más állást keres. leveleket „Kaució” jelégére a kiadóba kérek. 666

AJÁNLAT

Porosz szén házhoz szállítva 86.000 korona Köztisztviselők képviseletén. Telefon 15-01.

Száraz tűzifát azonnal szállít Kemény, Deák Ferenc-u. 24. Telefon 14-34 7a

TÜZIFA

készén, legelőnyösebben beszerezhető a Turul fatelepen. Böszörményi-ut 2. Telefon 12-91. 368

NÉMETUL

megtanul, gyorsan és olcsón: próbaóra ingyen. Jelentkezés „Sprachschule” jelégére a kiadóba. 464

Szikulai fajalma kilója 8000 K. Tóthnál, Piac-u. 7. Kapu alatt.

LEGUJABB

női selyemkalapok ripsz selyemből olcsón szerezhető be Turynánál, Pacsirta-u. 41. 29a

Telefonáljon: 14-34, ha száraz tűzifát akar. Kemény fatelepe Salétrom-pályaudvar. 8a.

KAPTAFÁ

sámfa legelőnyösebben kapható Csapó-utca 39. — Szikszaynál. Egy tanult felveszek. 530

1 LITER

Ér 10.000, 1 liter tea-rium 40 ezertől 80.000 koronáig. Glück, Péterfia-utca 76. 558

DELEGYUJTÓK.

feszmérők, villanymotorok, telefonok, villamoscsengők eladása és szakszerű javítása Földvárynál Széchenyi-u. 55. Telefon 168.

DEBRECENSZKY

kárpítós-mester. Hal-köz 8. Kész hencserék, diványok, bőr- és berzselygarnitúrák állandóan raktáron. Javításokat olcsón készítik. 8a

Porosz szén azonnal házhoz szállít 86.000 koronáért. Köztisztviselők, telefon 14-34 és 15-01

SAJÁT

érdekében használja a berentei szénét lűtésre, teljesen szagtalan és szakszerűen, házhoz szállítva, forgalmi adóval együtt q-ként 39.000 koronáért. Telefon 13-47.

PÉNZ!

Gyorsan folyósíttatók, közvetítők pénzületésért előnyös feltételek mellett, hosszabb időre is: drágább kamatot kiscerelek Pataky, Csapó-u. 19. keresztépület. 17a

SOFÓR.

vizsgára szakszerűen előkészít Kiss gépműhely sofőriskolája Erzsébet-u. 20. 633

URHÖLGYEK!

Bálint Margit női divattermében (Péterfia 60.) a legkülönlegesebb estélyi ruhákban gyönyörködhet minden megrendelő Gyözdjenek meg a hölgyek a szép és olcsó árakról. Készülnek: kabátok 400.000 koronától, kossztimók 300.000 koronától, estélyi ruhák 100.000 koronától.

TÜZIFA ÉS SZÉN

legelőnyösebb forrása Erdélyi tűzifa behozatali rt. Telefon 12-50. és 10-93. 19a

KÉPES.

lapokból állandó újdonságok nagy választékban Thaisz és Harmathy papírkereskedésben. Bika-szálloda mellett. 382

KÉPEK

Keretkészít. darabonként és tömegben gvárti áron készíti Blattner Kálmán keretkészít. gvárt. Sziv-utca 14. Telefon 356. 6a

NŐIKALAPOK

a legelőnyösebben beszerezhető Jungreisznél. Arany János-utca 37. 650

MOSNI.

vasalni házakhoz eljárók. Bethlen-u. 50. 656

MODERN

3 szobás lakás átadó. Jókai-utca 6. 661

BÓZSA.

burgonya napi árban kapható. Állandóan. Hajnal-utca 21. 686

MÁRVÁNYMOZAIK.

cementalapok, betonárak és mindenféle építési anyagok legelőnyösebben beszerezhető a Debreceni Működgyárnál, Fürdő-utca 2. 19a

SIRKÖVEK

műköből és termésköből olcsón kaphatók a Debreceni Működgyárnál, Fürdő-utca 2. 20a

HÓ.

és várcipőket legjobban és legelőnyösebben javít Szander Gyula, Deák Ferenc-u. 21., Törvényszékkal szemben. 684

KVARTÉLY

és köztel kapható. József kir. herceg-utca 19. pince. 685

KERESLET

2 MILLIÓ
Koronát keresek 2 hónapra heti 3% kamattal fizetlek. Cím a kiadóban. 652

KERESEK

2 millió kölcsönt, magas kamat és biztosíték mellett. Cím a kiadóban. 687

LAKÁS

MODERN

háromszobás, komfortos lakások és egyszobás lakások Központon épülő új házban, május 1-re lelépéssel kiadók. Cím a kiadóban.

KÜLÖN.

bejárati utcai bútorozott szoba, esetleg konyha-használattal, azonnal kiadó. Értekezni Piac-utca 10. III. em. Dél-után 2-4-ig. 616

KÜLÖN.

bejárati bútorozott szoba kiadó. Értekezni lehet Péterfia-utca 47. 4-től 5-ig. 643

IRODÁNAK

egy vagy két szoba kiadó. Bővebb felvilágosítást nyújt Félégyházy, Piac-utca 63. 599

PIACON

két elegánsan bútorozott, irodának, rendelőknek alkalmas szoba kiadó, ellátással vagy anélkül. Cím a kiadóban. 566

EGY

szoba bútorral átadó. Nyomató-utca 16. 651

EGY

világos szoba bútorral vagy anélkül azonnal kiadó, esetleg ellátással is. Villany bevezetve. Csapó-u végén. Cím a kiadóban.

EGY

bútorozott szoba kiadó. Arany János-utca 24. III. ajtó. Fialat házas-párnak. 677

KÖZPONTI

2 szoba, konyhas lakásomat elcserelném 1 szoba, előszoba, konyhas lakással, ráfizetés nélkül. Cím a kiadóban.

EGY

szoba, konyha, külön udvarral, azonnal kiadó. Csapókert, Óvoda-utca 22. 675

EGY

különbejárati szoba, bútor nélkül. kiadó. Simonffy-utca 12. 683

KERESEK

egy szoba, konyhas lakást, esetleg kettőszobást. Lelépést fizetek. Miklós-utca 41. II. lépcső. 688

EGY

jőforgalmú fodrászüzlet eladó, más célra is átadó. Cím a kiadóban. 682

BÚTOROZOTT

szoba hallgatónak, vagy garconnak febr, elcsere kiadó. Cím a kiadóban. 694

BÚTOROZOTT

szoba azonnal kiadó. Simonffy-u. 31. 693

ITALMÉRÉSNEK

alkalmas üzlethelyiség azonnal kiadó. Klein, Homok-utca 74. 471 15. szám. 630

BORBÉLY

üzlet forgalmas helyen eladó. Cím a kiadóban.

EGY

szép lakás, nyári pavilon szőlővel. február 1-re kiadó vagy eladó a Köntös-kertben. Értekezni lehet Dregán, Király-utca 5. 678

ELADÁS

ÜZLETHELYISÉG.
mely italmérésre is alkalmas, bármilyen célra azonnal kiadó. Klein, Homok-utca 74. 657

JÓKAT

110 kötetes nemzeti kiadás, eladó. Cím a kiadóban. 691

SAJÁTTERMÉSÜ

hegyaljai szomorodni bor 12.000 koronáért. Vendég-utca 79. 692

1 IROASZTAL

és egy furnéros ágy eladó. Hajó-utca 16. ajtó 3. szám. 681

HEGEDÜ

Bloch iskola kottával hegedűállvánnyal, eladó. Tanos, Péterfia 38. szám. 645

FRAKKÖLTÖNY

szmoking kabáttal, szlyembéléssel, jutányosan eladó. Kálvin-tér 4. ajtó 3. 639

EGYPÁR

magasszárú 37-es női cipő olcsón eladó. Baross-utca 14. 679

ELADÓ

egypár Biedermeyer antik szekrény. Cím a kiadóban. 367

KOMPLETT

diófaebédlő, lenyőfaháló és konyhabútoromat elutazás miatt sürgősen tizmillió koronáért eladom. Megtekinthető: Erzsébet-utca 44., első lakás. 690

INGATLAN

5 HOLD eladó. Értekezni Kerékgyártó, Hunyadi-utca 18. 654

HÁZI

Eladó a Nyéki úr háza. a Kút-utca 88. szám alatt ötvenötmillióért. Bővebbet Pataky, Csapó-utca 19., Keresztépület. 673

Makulatur papir

kis és nagy tételben kapható a

Tiszántuli Hirlap kiadóhivatalában.

Megszűnt a gond mert férfi ruha és cipőt heti és havi törlesztésre olcsó árak mellett vásárolhata

PANNONIA Részletáruházban

Kövési és Neumann, Simonffi ucca 7. sz.
Bejárati a saroktól második ajtón.

Grosz Samu
Budapest, VI. Vilmos császár ut 19.
Wien, II. Franzensbrückenstr. 21.
Képvisező Farkas Hermann
Debreczen, Hatvan-u. 71.

Fizetési zavarokkal küzdő kereskedők, vállalatok ügyeit, u. m. egyességet, prórongatit hosszú, sikeres működésem révén gyorsan és lelkiismeretesen végezek. — Előzetes megbeszélések és felvilágosítás díjtalan.

Megjelent
Magyarország
1926. évi
Ujságkatalogusa.

Kiadja a
Rudolf Mosse rt.
hirdetési iroda
Budapest VI. Podmanicky-u. 49

Hirdetőknek
kívánatra ingyen és bérmentve

Szabni varrni
tanulhatnak iparilag is, höleylek külön teremben saját jnkát is varrhatják:
laborfalvi Márkos Lujza
modern angol és francia női divat szalonjában
Debreczen, Rákóczi ucca 41. sz.
Bejárati a Könyök ucca 10/a sz. alatt is. Esti órákban is. Vidékieknek gyorsítva. **Jelesruhák kikölcönzése.**

Szappanfőző zsirosszóda
legerősebb minőségben nagyon olcsón kapható
STERN
tesztközletben Piac ucca 10. Bika-val szemben.

Kényszer-kölcsön
és haalkölcsön-kötvényeket vesz
Dr. Balázs Jenő
bankháza, Piac-u. 89. Telefon 145.